

2023-03-07

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: KUN 2023-00018

Lägesrapport gällande kommunens konstsamling för utlåning 2023

Förslag till beslut

1. Kulturnämnden noterar informationen i rapporten till protokollet.
2. Kulturnämnden beslutar att ge kultur- och fritidsdirektören i uppdrag att ta fram Principer för gallring av verk i kommunens konstsamling för utlåning.

Sammanfattning

Kommunens samling av lös konst för utlåning, består i dagsläget av totalt 2 296 verk. Under 2022 genomfördes etapp 7:1 i vård- och underhållsinventeringen gällande hela konstsamlingen. Syftet med inventeringen är dels att ta fram vård- och underhållsplaner, dels att lokalisera alla konstverk i samlingen. Totalt inventerades 322 verk i grundskolor. Av dessa saknas i dagsläget 89 verk, vilka kommer att eftersökas i kommande inventeringsetapper. Totalt hittades 62 verk som saknades vid föregående års inventering. Resultatet av inventeringen 2022 redovisas i *Vård- och underhållsplan för lös konst i Nacka kommun - del 7:1, inventering av konstverk i skolor*. I planen framgår att totalt 66 konstverk är i behov av akuta vård- och underhållsinsatser. Alla dessa verk kommer att åtgärdas med start snarast under våren. Kostnaden för att genomföra dessa insatser uppskattas till cirka 350 000 kronor, vilket ryms inom ramen för nämndens pott gällande reinvesteringar. Totalt 200 verk fick vård- och underhållsåtgärder under 2022, vilket innebär att alla konstverk som behövde åtgärder enligt vård- och underhållsplanen del 6, är genomförda.

Inventeringen av konst på förskolor har påbörjats och planeras pågå under hela 2023, samt första kvartalet 2024. Under året ska även all konst som förvaras i kommunens konstmagasin och Nacka stadshus inventeras. Det finns behov av principer för gallring av konstsamlingen, bland annat för att fastställa tydliga rutiner och beslutsordning gällande hantering av verk som är i så dåligt skick att de inte kan räddas, samt verk med oklart ägarskap.

Ärendet

I detta ärende ges en lägesrapport gällande kommunens konstsamling för utlåning till verksamheter som bedrivs på uppdrag av Nacka kommun. I rapporten redovisas *Vård-*

och underhållsplan för lös konst i Nacka kommun - del 7:1, inventering av konstverk i skolor, genomförda vård- och underhållsinsatser 2022, samt planerade aktiviteter och behov av åtgärder gällande konstsamlingen.

Kort bakgrund

Kulturnämnden ansvarar för kommunens samling av lös konst som till största del är utlånad till verksamheter inom vård, skola och omsorg. Konstsamlingen består i dagsläget av totalt 2 296 verk, varav merparten är inramade målningar, teckningar och litografiska tryck från 1950-talet och framåt. Konsten lånas ut till kommunalt finansierad verksamhet enligt riktlinje bilaga 1. Nämnden har ingått avtal med Välfärd Samhällsservice (VSS), kulturhuset Dieselverkstaden, gällande bland annat inköp av nya konstverk, registrering, kommunikation samt vård, underhåll och utlåning av konstsamlingen.

Sedan 2014 har Helena Strandberg Konservator AB haft i uppdrag att ta fram vård- och underhållsplaner för offentliga konstverk i Nacka kommun. Dessa skadeinventeringar har utförts som sex separata uppdrag, varav de första fem omfattade den fasta konsten som huvudsakligen är placerad utomhus. Tidigare var även denna konst en del av nämndens ansvarsområde. Under 2021 inleddes inventeringen av den lösa konsten som är till för utlåning. I den etappen inventerades totalt 174 verk i nio skolor på Sicklaön, vilket resulterade i rapporten ”*Vård- och underhållsplan för lös konst i Nacka kommun-del 6*”. (dnr KUN 2021/100)

Projekt med stöd från kommunens framtids- och utvecklingsfond 2022-2024

Kommunen hade fram till 2021 inte tagit fram några vård- och underhållsplaner gällande konstsamlingen för utlåning. Därmed har inte kommunen kunskap om det totala behovet av vård och underhåll, vilket gör att det finns en risk för att ekonomiska och kulturhistoriska värden går förlorade. Kommunen har inte heller kännedom om alla konstverks aktuella lokalisering. Men anledning av detta beviljades kulturnämnden totalt 3,5 miljoner kronor från kommunens framtids- och utvecklingsfond, för genomförandet av projektet ”*Vård- och underhållsinventering av konstsamling*” under perioden 2022-2024. Enligt beviljad projektbudget ska totalt 300 000 kronor gå till vård- och underhåll av konst, och resterande medel täcka kostnaderna för inventering och upprättande av vård- och underhållsplaner. Nedan presenteras projektets huvudsakliga mål.

- Hela konstsamlingen för utlåning är vård- och underhållsinventerad av konservator år 2024.
- Samtliga verk i samlingen har lokaliserats och registrerats med uppdaterade uppgifter år 2024.
- Det finns vård- och underhållsplaner med prioriterade åtgärder och skötselansvisningar gällande samtliga verk i konstsamlingen år 2024.

- Alla akuta åtgärder enligt prioriteringsgrad 1 i vård- och underhållsplanerna är åtgärdade senast till tertial 1 år 2025.
- Alla konstverk som olovligt lagras i förrådsutrymmen i verksamheterna tas in till kommunens centrala konstlager och aktiveras för utlåning.

Genomförda vård- och underhållsinsatser 2022

Totalt har 200 konstverk fått vård- och underhållsinsatser under 2022, till en total kostnad av cirka 550 000 kronor. Det innebär att samtliga verk har åtgärdats enligt prioriteringsgrad 1-3, i ”Vård- och underhållsplan för lös konst i Nacka kommun-del 6”. Utöver dessa åtgärder har en ny mall för låneavtal tagits fram för att förtydliga låntagares ansvar och skyldigheter. Låneavtalen ska uppdateras löpande med alla låntagare baserat på inventeringens resultat. Kulturhuset Diesilverkstaden har producerat en folder med information om konstsamlingen, bland annat gällande samlingens syfte, pedagogiska möjligheter, samt uppgifter om ansvar och skötsel av konsten.

Vård- och underhållsinventeringen 2022

Under 2022 inventerades totalt 322 konstverk, varav totalt 89 inte kunde lokaliseras. Vid inventeringen hittades dock 62 konstverk, som saknades efter föregående inventering 2021. Inventeringen blev tidskrävande då ansvaret för konsten är otydligt på flera skolor, och många verk flyttats runt i verksamheten, alternativt placerats i olika förrådsutrymmen utan noteringar på skolan, eller återkoppling till konstansvarig på Diesilverkstaden. I kommande inventeringsetapper fortsätter sökandet efter de verk som registrerats som saknade. Resultatet av inventeringen redovisas i rapporten, ”Vård- och underhållsplan för lös konst i Nacka kommun-del 7:1” (bilaga 2), av säkerhetsskäl är denna bilaga förkortad. Den fullständiga rapporten innehåller detaljerad information i text och bild gällande respektive verk, inklusive placeringar.

Behov av vård- och underhållsinsatser

I vård- och underhållsplanen 7:1 har en bedömning gjorts utifrån bevarandet av konstverken där prioritet för åtgärder graderas från 1-3. Siffran 1 innebär akuta åtgärder och 2 är åtgärder som bör utföras inom en överskådlig framtid. Siffran 3 innebär åtgärder som inte anses nödvändiga för bevarandet, men som kan anses nödvändiga av andra orsaker. I planen har verkens tillstånd och behov av åtgärder sammanställts enligt nedan grupperingar.

- **Akuta åtgärder**
Totalt 66 verk behöver akuta åtgärder
- **Skador i media/teknik**
Totalt 50 verk har skador i måleri, skiss och tryck.
- **Skador i underlag**
Totalt 139 verk har skador i underlag som papper, duk eller pannå.

- **Bristfällig inramning**
Totalt 136 verk har brister gällande montering av ram, glas, passepartout eller bakstycke.
- **Bristfällig upphängning**
Totalt 63 verk har bristfällig upphängningsanordning.
- **Dålig placering/miljö**
Totalt 66 verk behöver en ny placering.
- **Uppdatering av konstregister, dokumentation**
Totalt 148 verk behöver uppdateras i konstregistret gällande exempelvis lokalisering, uppgifter om ägarskap, konstnär med mera.
- **Regelbundet underhåll**
Flera upphängda verk har damm, smuts och fläckar.

Rutinerna för utlån och återlämning av den lösa konsten behöver ses över och förbättras snarast. Placeringen för varje verk har inte alltid stämt med konstförteckningen, och det har visat sig att betydligt fler verk finns på skolorna än vad som listats i förteckningen. Flera verk som inte hittades i skolorna efter avslutad inventering, hittades senare kommunens konstmagasin.

Planerade aktiviteter 2023

Vård- och underhållsåtgärder

Det är angeläget att genomföra de akuta vård- och underhållsinsatserna snarast möjligt. Nedan redovisas en grov uppskattning gällande kostnaderna för att genomföra alla prioriterade åtgärder enligt aktuell vård- och underhållsplan 7:1.

- Verk med prioriteringsgrad 1: 350 000 kronor
- Verk med prioriteringsgrad 2: 200 000 kronor
- Verk med prioriteringsgrad 3: 100 000 kronor

Alla verk med behov av insatser enligt prioriteringsgrad 1, kommer att åtgärdas med start snarast under våren, och beräknas vara genomförda sommaren 2023. Dessa insatser bekostas inom ramen för nämndens pott gällande reinvesteringar. Då dessa åtgärder är genomförda görs en bedömning gällande möjligheten att även åtgärda verk med prioriteringsgrad 2 och 3 under 2023. Utredningen av verk med oklart ägarskap ska fortsätta under året.

Kommande etapper i vård- och underhållsinventeringen

Inventeringen av konst på förskolor har påbörjats och planeras pågå under hela 2023, samt första kvartalet 2024. I år ska även all konst som förvaras i kommunens konstmagasin och Nacka stadshus inventeras. Resultatet av dessa inventeringar ska redovisas i vård- och underhållsplaner vid årsskiftet.

Utveckling av konstregistret

I dagsläget finns konsten registrerad dels i ett fysiskt kortsystem, dels i det nya digitala systemet Primus som implementerades under 2022. Digitaliseringen av uppdaterade uppgifter i takt med inventeringens resultat, är en insats som behöver prioriteras under året. Målet är att få ett heltäckande konstregister med aktuella uppgifter om respektive verk och dess placering. Det är även viktigt att alla uppgifter som registreras följer en vedertagen systematik för att uppnå en god sökbarhet i registret. Kulturhuset Dieselverkstaden ska ta fram en tydlig rutin för märkning och registrering av konst.

Öka utlåningen av konst

Under förra året lånades totalt 60 verk ut till olika verksamheter i kommunen. Konst som förvaras i skolornas förråd och källare hämtas in till kommunens centrala konstmagasin. Efter underhållsåtgärder är dessa konstverk åter tillgängliga för utlåning. I dagsläget finns 750 verk i konstmagasinet, vilket är mer än normalt dels på grund av ovan, dels med anledning av tillfällig lagring av konstverk från skolor som är under ombyggnation. För att öka intresset för lån planeras flera aktiviteter, bland annat utställningar på Digitalt Museum, samt uppsökande aktiviteter för lärare och pedagoger i förskola/skola. Nya skolor och förskolor i kommun ska få information om möjligheten att låna konst. En handledning ska tas fram med inspiration om hur man kan arbeta med konsten i verksamheten. Genom det nya systemet Primus ska det även bli enklare att låna och se utbudet av konst digitalt.

Principer för gallring av konst

Det finns behov av principer för gallring av samlingen. Principerna bör bland annat innefatta tydliga rutiner och beslutsordning gällande hantering av verk som är i så dåligt skick att de kanske inte kan räddas. Det bör även klargöras hur verk med oklart ägarskap ska hanteras, samt hantering av donerade verk som tagits emot utan förankring i samlingens profil. Överrepresentation av verk kan vara ytterligare en aspekt som behöver beaktas. Syftet med principer för gallring är att samlingen ska följa beslutad profil och hålla en hög kvalitet.

Inköp av konst 2022

Enligt nämndens Principer för inköp av konst till kommunens konstsamling (bilaga 3), ska profilen för inköp till samlingen vara samtida svensk originalkonst. Verken ska hålla en hög kvalitet, och särskild vikt ska läggas vid inköp av verk från konstnärer som har anknytning till Nacka. Kulturnämnden avsätter totalt 100 000 kronor årligen för inköp av konst. Under 2022 har totalt tolv nya verk köpts in till samlingen enligt nedan. Alla konstnärer, förutom Martina Skyttberg, har nackaanknytning.

- Fotografi av Camilla Cherry
Titel: *Retro 1-5*

- Fotografi och textil av Martina Skyttberg
Titel: *Shifting of the every lasting green*
- Måleri av Olle Hultman
Titel: *Aspar vid ån*
- Fotografi av Nadja Ekman
Titel: *Tillbaka till framtiden 1-3*
- Måleri av Hanna Holmgren
Titel: *Lämnad*
- Kollage av Petra Carlsten Eygun
Titel: *Vad blir det för väder*

Ekonomiska konsekvenser

Den totala kostnaden för de akuta vård- och underhållsinsatserna beräknas uppgå till cirka 350 000 kronor, vilket finansieras inom nämndens pott gällande reinvesteringar.

Konsekvenser för barn

Barn och ungdomar är prioriterade målgrupper för utlåningen av kommunens konst. Genom utlåning, vård- och underhåll av konstsamlingen, samt pedagogiska aktiviteter kring verken, kan barn och ungdomar få tillgång till konst av hög kvalitet i sin vardag.

Bilagor

1. Riktlinje – Regler och villkor för lån ur kommunens konstsamling
2. Vård- och underhållsplan för lös konst i Nacka kommun - del 7:1, inventering av konstverk i skolor (förkortad version)
3. Principer – Inköp av konst till kommunens konstsamling

Anders Mebius
Kultur- och fritidsdirektör
Stadsledningskontoret

Anna Hörnsten
Utvecklingsledare
Kultur- och fritidsenheten